

DEN NORSKE KIRKE

Sola kirkelige fellesråd

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep

0030 OSLO

E-post: postmottak@kud.dep.no

Deres ref.:	Vår ref.:	Vår saksbeh.:	Arkivkode:	Dato:
	13/00018-003	TT	000	Sola 30.10.2014

HØRING VEDR STATEN OG DEN NORSKE KIRKE - ET TYDELIG SKILLE

Vi viser til departementets høringsbrev av 2. september 2014 som inviterer til uttalelse om høringsnotatet «Staten og Den norske kirke – et tydelig skille» og Sola kirkelige fellesråd oversender med dette sin uttalelse i saken. Det beklages samtidig at departementet har satt så kort høringsfrist som 2 måneder. Saken omhandler svært viktige og prinsipielle forhold som krever tid og arbeid å sette seg inn i. Kort høringsfrist fører til at spesielt svært mange menighetsråd ikke finner mulighet og kapasitet til å uttale seg.

Høringsnotatets tittel er "Staten og den norske kirke -et tydelig skille". Etter Sola kirkelig fellesråd sin vurdering følges dette ikke fullt ut opp gjennom framlagt forslag. Forslaget er etter vår vurdering mer å anse som et skritt på veien mot et tydelig skille mellom stat og kirke

Forholdet mellom stat og kirke vil også i framtiden handle om samhandling, og den norske stat vil fortsatt ha medansvar for Den norske kirke, jfr. Kirkeloven. Sola kirkelig fellesråd vil peke på viktigheten av at målene med de pågående prosessene må være å finne fram til ordninger og slitesterke samhandlingsformer som er tjenlige for samfunnet, staten og ikke minst kirken.

Det framlagte forslag til lovendringer oppfattes som et skritt på veien mot å gi kirken en reell større selvstendighet. Det må videre bli vedtatt en rammelov som regulerer forholdet mellom staten og Den norske kirke. Dette støtter Sola kirkelige fellesråd.

1. Fellesrådets hovedansvar

Sola kirkelige fellesråd presiserer sterkt og tydelig soknets status i en ny kirkeordning. Det er svært viktig at soknets rettslige status og handleevne står fast og føres videre. Det lokale soknet er den norske kirkes viktigste enhet og kjerne, og det er der kirkens liv leves ut. Det som er tjenlig for den lokale kirke vil være godt for Den norske kirke. Soknets nåværende selvstendighet må beholdes og dets rettslige status må ikke innordnes i et overordnet nasjonalt rettssubjekt.

2. Det nasjonale rettssubjektet

Det er helt nødvendig at Den norske kirke som folkekirke og trossamfunn får etablert rettslig handleevne på nasjonalt plan. Ved å gi det nye rettssubjektet navnet «Den norske kirke» står en i fare for å legge til rette for en kirkeordning der de lokale soknene blir en del av det nasjonale rettssubjektet. Sola kirkelige fellesråd er klart i mot den måte å organisere kirken på. Det er de

---

Postboks 82
Soltunvegen 6
4050 SOLA

Tlf/faks
Tlf: 51 75 53 70
Faks: 51 75 53 71

E-post/Internett:
post@sola.kirken.no
www.sola.kirken.no

Bankkonto / Org.nr.:
3206.21.94889
976 993 691

DEN NORSKE KIRKE

Sola kirkelige fellesråd

respektive soknene som sammen og hver for seg utgjør det som i dag allment oppfattes som Den norske kirke. Nåværende prosess arbeider mot at de sentrale og regionale organene som prinsipielt trenger handleevne tilsvarende slik soknene har i dag. I realiteten er det synoden (den felleskirkelige forsamling) som trenger rettslig handleevne ved siden av soknene. Vi foreslår derfor at det nasjonale rettssubjektet får navnet «Kirkemøtet». Sammen med KA og mange andre høringsinstanser støttes derfor forslaget om navnet «Kirkemøtet».

3. Lovutforming

Dette får også konsekvenser for vurderingen av forslaget til ny § 2. Utfordringen knyttet til den dobbelte betydningen av begrepet «Den norske kirke» blir tydelig i forslaget til første og andre ledd i § 2. I første ledd antar vi at «Den norske kirke» betyr hele kirken med både de mange sokn og det store rettssubjektet. I andre ledd antar vi at det kun menes det nye sentrale rettssubjektet. Det er uheldig med to ulike betydninger av samme begrep i samme lovbestemmelse, noe som skaper usikkerhet i forståelsen av forholdet mellom de små og det store rettssubjekt, som til sammen utgjør Den norske kirke.

Sola kirkelige fellesråd foreslår at gjeldende omtale av soknets rettslige handleevne beholdes i sin nåværende form. Omtalen av det nye rettssubjektet bør komme i et nytt ledd i § 2. Å la bestemmelsen om soknet stå først, vil også bidra til å underbygge forståelsen av soknene som grunnenheten i Den norske kirke.

4. Soknets oppgaver og ansvar

Sola kirkelige fellesråd uttrykker klar støtte til departementets forslag om å videreføre den rettslige selvstendighet soknene har i dagens kirkelige lovgivning. Selv om høringsnotatet ikke foreslår å frata soknet ansvar eller oppgaver, vil fellesrådet påpeke at summen av departementets forslag vil kunne innebære en forskyvning som kan svekke soknets relative selvstendighet i Den norske kirke til fordel for sentrale og regionale organers mandat. Notatet innebærer at de fleste av statens nåværende kirkelige oppgaver legges til det nye sentrale rettssubjektet uten nærmere begrunnelse. Dette kan minne om den gamle § 16 i grunnloven, med røtter langt tilbake i tid og at oppgavefordelingen mellom soknene og det sentrale rettssubjektet ikke uten videre tas for gitt. For øvrig vises det til utviklingen i staten der stadig flere oppgaver er overført kommunene fra staten.

5. Soknets rettigheter

Høringsnotatet foreslår en ny bestemmelse i kirkeloven som sikrer soknet rett til å være betjent av prest. Dagens kirkelov bygger på en underliggende forutsetning om at det skal være prestatjeneste i hvert sokn. Denne forutsetningen støttes tatt inn. Imidlertid mener vi at den foreslåtte lovteksten er utilstrekkelig. Det konkretiseres ikke noe som fastsetter eller klargjør soknets organers medvirkning og involvering i prestatjenestens omfang og utvikling. Det er ikke tilfredsstillende at soknet kun blir en passiv mottaker av en prestatjeneste der rammer og styring foregår i all hovedsak i regionale og sentrale kirkelige organer. Det vil svekke soknets myndighet og selvstendighet.

Det bør derfor utvides med følgende foreslåtte ledd i § 2:

Postboks 82
Soltunvegen 6
4050 SOLA

Tlf/faks
Tlf: 51 75 53 70
Faks: 51 75 53 71

E-post/Internett:
post@sola.kirken.no
www.sola.kirken.no

Bankkonto / Org.nr.:
3206.21.94889
976 993 691

DEN NORSKE KIRKE

Sola kirkelige fellesråd

Hvert sokn skal være betjent av en prest i et omfang som sikrer soknets medlemmer mulighet for regelmessig gudstjenestefeiring, tilgang til kirkelige handlinger og nødvendig samordning med soknets virksomhet. Soknets organer har rett til medvirkning ved tilsetting av prest i eget sokn.

6. Framtidig arbeidsgiveransvar for kirkelig personell med staten som arbeidsgiver

Departementets forslag innebærer at det nye sentrale rettssubjekt vil overta ansvaret som arbeidsgiver for alt nåværende statlig personell i Den norske kirke. Sola kirkelige fellesråd mener det bør snarest mulig etableres varige ordninger der alle kirkelig ansatte som arbeider på lokalt plan i Den norske kirke har et demokratisk organ som opptre på vegne av det lokale rettssubjektet som sin og eneste arbeidsgiver. Det betyr at det blir én felles arbeidsgiver for alle ansatte lokalt. Dette bør følges opp i det vi forstår som fase 2 i arbeidet med ny kirkeordning.

Høringsnotatet peker på at det nye sentrale rettssubjektet utledet av Kirkemøtet skal overta arbeidsgiveransvaret fom 2017 for de kirkelige ansatte som i dag formelt er ansatt i staten (biskoper, proster, prester og alle andre ansatte i sentralkirkelige organer og bispedømmekontorene), slik Kirkemøtet vedtok i 2013. I flere høringsrunder de siste årene er det blitt veldig tydelig at de lokale kirkelige organer i stor grad ønsker en annen ordning enn det som nå foreslås, jfr. Refleksjonsnotatet 2012. Det er tydelig at de aller fleste som har sin kirkelige arbeidsplass på lokalt plan ser behov for et demokratisk organ som opptre på vegne av det lokale rettssubjekt med felles arbeidsgiver.

7. Forslag om klageorgan

I framlagt høringsdokument har departementet foreslått at disiplinærtiltak (oppsigelse, avskjed, suspensjon) for ansatte i den nasjonale kirkeorganisasjonen skal kunne påklages til en uavhengig klagenemd, og at Den norske kirke skal være rett saksøkt i saker om disse avgjørelsens gyldighet. Sola kirkelige fellesråd er uenig i dette forslaget og de premisser som synes å ligge til grunn for dette. Rådet mener det er viktig at disiplinærvedtak håndteres og gjøres endelig av den ansvarlige arbeidsgiveren. Vedtakene skal ikke kunne påklages til et annet organ. Det er vanskelig å se en klar begrunnelse for forslaget. Det er nok å vise til Arbeidsmiljøloven gitt av Stortinget som regulerer håndteringen av alle slike saker i alle andre bedrifter og virksomheter i samfunnet. Vi ser en tydelig fare for at et slikt overordnet organ fort vil skape uryddighet, handlingslammelse og ulike typer ansvarsfraskrivelse fra involverte parter. Det vil være svært uheldig at det skal finnes ulike ordninger for denne type saker blant de kirkelige ansatte, og vi er derfor imot å lovfeste en slik ordning. Denne type klageorgan vil fort medføre at saker kan trekke unødige ut i tid, forlenge og øke allerede konfliktfylte arbeidsforhold.

Landets kirkelige fellesråd har bred erfaring fra å håndtere denne type saker ut fra arbeidsmiljølovens bestemmelser og vi ser ingen grunn til at det skal opprettes et helt nytt organ enn det tilsettende arbeidsgiverorgan til å håndtere påklagede avgjørelser. Saker som ikke lar seg løse gjennom arbeidslivets spilleregler og organer må ordinær måte må løses i rettssystemet. Arbeidsgiver må være rett saksøkt dersom en arbeidstaker ønsker å bringe en sak inn for retten.

Det kan være behov for klagemulighet i Den norske kirke. Det vil i så fall handle om klage på vedtak som er gjort i de kirkelige organer av forvaltningsmessig karakter.

8. Om prestedtjenestens uavhengighet

Høringsdokumentet foreslår at det sentrale rettssubjekt skal få generell myndighet til organisere og regulere den geistlige tjenesten innenfor de rammene som den alminnelige styringsretten gir. Det foreslås i den forbindelse en formulering om at prestedtjenesten «skal organiseres slik at prestene kan utøve sin tjeneste i samsvar med ordinasjonens forutsetninger og forpliktelser» og at prestedtjenesten skal lovfestes.

Sola kirkelige fellesråd støtter ønsket om at prestedtjenesten skal vernes. Dette må først og fremst handle om at prestedtjenesten blir utøvd i tråd med løftene som ordinasjonen krever og de pliktene og rettighetene som følger av dette. Det er viktig å presisere at prestedtjenestens såkalte uavhengighet ikke handler om tjenestens organisering, hvor og når prestene skal tjenestegjøre eller hvordan prestedtjenesten avgrenses eller gis særordninger i forhold til andre kirkelige tilsatte. Det må heller ikke handle om begrensninger i kirkelige styringsorganers ansvar. Heller ikke Sola kirkelige fellesråd ser behovet for at det lovfestes et slikt vern og presiserer at det først og fremst må være arbeidslivets generelle spilleregler og ordninger som må ligge til grunn også for prestenes arbeidstakerforhold og tjeneste..

9. Om lovfesting av prestestillinger

Departementet foreslår en lovbestemmelse som fastsetter prestestilling i hvert sokn, prost i hvert prosti og biskop i hvert bispedømme. Det framstår som en uheldig føring at staten på den måten ønsker å lovregulere en bestemt organisering og stillingsstruktur i prestedtjenesten i form av prostier og prestestillinger. Det bør være tilstrekkelig at kirkeloven omtaler en landsomfattende prestedtjeneste og bispetjeneste. Nødvendige lederroller og ledelsesstruktur i den norske kirke må fastsettes og kunne endres i forhold til hensiktsmessighet både for soknene og for den nasjonale organiseringen.

Både i forhold til lovfesting bispetjenesten og øvrige prestestillinger i Den norske må dette implisere statens finansieringsansvar for dette.

10. Den organisatoriske todelingen av Den norske kirke

Den norske kirke har i dag en organisatorisk todeling; soknene og dagens statlige virksomhet. Denne todelingen bidrar til betydelig ressurslekkasje, uklarhet, interesse – og profesjonskonflikter, dobbeltarbeid og unødvendig byråkrati. Endringene som nå skal gjennomføres må bidra til å redusere betydningen av denne organisatoriske todelingen og gi forenkling og bedre samordning av den kirkelige virksomheten. Vi savner en vektlegging av dette perspektivet i høringsnotatet. Noen av forslagene bidrar tvert i mot til å forsterke en organisatorisk todeling ved at det foreslås helt nye ordninger, f. eks klagenemd som bare vil omfatte deler av Den norske kirke.

Sola kirkelige fellesråd mener det er et overordnet anliggende at hele Den norske kirke kan forholde seg til ett felles økonomiregelverk og regnskapsprinsipper. Felles ordninger på dette området legger til rette for mer effektive og rasjonelle rutiner for kirken samlet sett og vil frigjøre friske ressurser til kirkelig arbeid.

DEN NORSKE KIRKE

Sola kirkelige fellesråd

11. Om kirkens trosopplæring

Høringsnotatet foreslår en bestemmelse som skal sikre prestatjeneste i hvert sokn. Det sies dessverre ingenting om statens forpliktelse til å sikre trosopplæring for alle døpte. Forslaget om innføring av et generelt rammetilskudd er etter vår mening ikke tilstrekkelig sikring av dagens tilskudd til trosopplæringsformål. Trosopplæringsreformen innebærer at staten har påtatt seg å understøtte en sentral kirkelig oppgave, og dette bør omtales på en mer forpliktende måte i § 22. Menighetenes trosopplæringsarbeid er et langsiktig arbeid som forutsetter forutsigbarhet og trygge rammer.

Stortingets eget vedtak fra 2003 om trosopplæringsreformen førte til øremerket bevilgning til trosopplæringsarbeidet. Disse midlene fordeles etter nasjonale kriterier via bispedømmerådene til respektive menigheter. Staten må forplikte seg til og videreføre øremerket tilskudd ifm framtidige rammebevilgninger til Den norske kirke også når kirke og stat formelt skiller lag. Det vil være uheldig om trosopplæringsmidlene må være med i den årlige budsjettkampen. De kirkelige fellesrådene forvalter arbeidsgiveransvaret for mange trosopplæringsmedarbeidere og har arbeidsgiverforpliktelser overfor disse, inkludert løpende og framtidige pensjonsforpliktelser. Av de totale statlige tilskuddene utgjør dagens tilskudd til trosopplæringsformål en betydelig andel av totalrammen og det er naturlig at dette tilskuddet spesifiseres også i framtiden. Det må samtidig være Den norske kirkes ansvar og utfordring å finne ressursmessig balanse mellom det spesifikke trosopplæringsansvaret og kirkens øvrige virksomhet.

12. Avsluttende kommentarer

Rådet kan få inntrykk av at høringen legger opp til en sentralisert folkekirke. Det vil være en i feil retning. Overføringen av prestene fra staten til en midlertidig arbeidsgiverordning hos Kirkerådet bør bli av kort varighet. En felles arbeidsgiverlinje må legges nærmere der de ansatte faktisk arbeider, for eksempel på prostnivå. Det vil legge et godt grunnlag for utvikling og vekst i en folkekirke.

Det sies i høringsnotatet at en selvstendig kirke neppe har tilstrekkelig kapasitet til å kunne ta et selvstendig ansvar for økonomi- og personalforvaltning. Imidlertid innehar de kirkelige fellesrådene betydelig kompetanse på økonomi- og personalforvaltning. Et realistisk alternativ til å bygge opp ny og kostbar kompetanse i Kirkerådet kan være å legge økonomi- og personalforvaltning for prestene til fellesrådene. Bispedømmene og Kirkerådet kan kjøpe nødvendige tjenester av de største fellesrådene. Skal det derimot opprettes egen økonomi- og personalforvaltning hos Kirkemøtet, må kirken få tilført øremerkede midler til dette.

Med hilsen
for Sola kirkelige fellesråd

Trygve Torgersen
Kirkeverge